

Porteføljestyret for Innovasjon

Dato

Onsdag 18. mars 2026

10:00-15:00

Sted

Digitalt

Sak PS-INNOV 11/26

Godkjenning av sakslisten

Sak PS-INNOV 12/26

Godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 1/26

Sak PS-INNOV 13/26

Spørsmål og habilitet

Sak PS-INNOV 14/26

Orienteringer

Sak PS-INNOV 15/26

Innretning av kapasitetsløft 2026

Sak PS-INNOV 16/26

Innretning av innovative offentlige anskaffelser 2026

Sak PS-INNOV 17/26

Seminar: Sentre for forskningsdrevet innovasjon; erfaringer og videreutvikling

Sak PS-INNOV 18/26

Seminar: Kvanteteknologi

Sak PS-INNOV 19/26

Eventuelt

Sak PS-INNOV 20/26

Godkjenning av møteprotokoll

Sak PS-INNOV 12/26

Godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 10/25

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for innovasjon	xx	Linda K. Markussen	1. Godkjent møteprotokoll fra møte PS-INNOV 1-26

Fra
Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak	Porteføljestyret tar godkjent møteprotokoll fra PS-INNOV 1-26, sak 10/26 til orientering.
---------------------------	---

Kort bakgrunn	Møteprotokoll fra porteføljestyrets møte 20.01.26 (møte PS-INNOV 1-26) ble godkjent i møtet (se vedlegg 1) og deretter publisert på Forskningsrådets nettsider.
----------------------	---

Hvorfor saken fremmes til dette møtet	Godkjente møteprotokoller fra foregående porteføljestyremøte legges frem for porteføljestyret til orientering.
--	--

Forberedelse / prosess	Administrasjonen har utviklet saken.
-------------------------------	--------------------------------------

Porteføljestyre for innovasjon, møte 1/26

Dato 20.1.2026	Sted Teams
Til stede	Ralph W. Bernstein (leder) Brit Helle Bjørn Platou Eirik Gjelsvik Gry Alsos Karoline Sjødal Olsen Rune Dahl Fitjar Trond Furu Wenche S. P. Dehli Haakon Kobbenes (observatør KD) Mette Hjermann (observatør NFD) Anne-Merete Halpern (observatør KDD)
Forfall	Anne Karin Hamre, Lars Klevjer
Til stede fra Forskningsrådet	Anne Kjersti Fahlvik, Eirik Fosse, Ole Johan Borge, John Vigrestad, Jan Rasmus Sulebak (sak 7/26), Linda K. Markussen
Sak PS-INNOV 1/26 Vedtak:	Godkjenning av sakslisten Porteføljestyret godkjenner sakslisten.
Sak PS-INNOV 2/26 Vedtak:	Godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøter Porteføljestyret godkjenner møteprotokoll fra porteføljestyremøtet 10/25.
Sak PS-INNOV 3/26 Vedtak:	Spørsmål om habilitet Ingen
Sak PS-INNOV 4/26 Vedtak:	Orienteringer Porteføljestyret tar informasjonen til orientering.
Sak PS-INNOV 5/26 Vedtak:	Investeringsplanen 2026-2028 Porteføljestyret for innovasjon vedtok investeringsplan for innovasjon 2026-2028, og bes om å holdes orientert om ev. endringer gjennom tildelingsbrev oa.
Sak PS-INNOV 6/26 Vedtak	Rapportering for 2025 til Forskningsrådets styre, U.off. §14 Porteføljestyret for innovasjon gir porteføljestyrets leder i fullmakt å godkjenne 2025-rapporten til Forskningsrådets styre etter at administrasjonen har ferdigstilt denne tråd med innspill og kommentarer i møtet.
Sak PS-INNOV 7/26 Vedtak	Innretning Grønn plattform 2026 Porteføljestyre for innovasjon ber administrasjonen følge opp flg. i virkemiddelapparatet for Grønn plattform i 2026: - FoU-institusjoner kan samlet sett motta inntil 50 prosent av offentlig støtte pr prosjekt.

Risikoen i søkerkonsortiets finansieringsplan skal vektlegges i administrasjonens vurdering og innstilling av søknader som ellers fremstår som like.

Sak PS-INNOV 8/26

Innretning Innovasjonsprosjekter i offentlig sektor (IPO) 2026

Vedtak:

Porteføljestyret vedtar å lyse ut og tildele 20 mill. kroner til innovasjonsprosjekter for offentlig sektor (IPO) i 2026 iht. flg. prosedyre, karakterkrav og porteføljevurdering:

- Søknader med karakter ≥ 4 , og ingen delkarakter ≤ 3 , vil løpende tildeles innenfor rammen av utlyst beløp.
- Søknader med karakter < 3 vil løpende avslås.
- Dersom tilgjengelig budsjett på siste tildelingspunkt er høyere enn omsøkt beløp for søknader med karakter ≥ 4 , og ingen delkarakter ≤ 3 , vil søknader med karakter ≥ 3 , og ingen delkarakter ≤ 2 , tildeles.
- Midlene fra innovasjonsstyret skal komplementere de tematiske føringene fra andre porteføljestyre i IPO 2026-utlysningen for å bidra til tematisk bredde i tildelingene. Midlene fra innovasjonsstyret skal rettes mot effektivisering og personellbesparende tiltak, bruk av offentlige data og prosjekter med stort implementerings- og/eller skaleringspotensial.

Porteføljestyret gir administrerende direktør beslutningsfullmakt for vedtak om avslag og tildelinger av IPO iht. angitt prosedyre, karakterkrav og porteføljekriterier.

Sak PS-INNOV 9/26

Eventuelt

Sak PS-INNOV 10/26

Godkjenning av møteprotokollen

Vedtak:

Porteføljestyre godkjenner møteprotokollen.

Sak PS-INNOV 13/26

Spørsmål om habilitet

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for innovasjon	Eirik Fosse	Linda K. Markussen	

Fra
Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak *Utformes i møtet*

Kort bakgrunn	I henhold til <u>Forskningsrådets bestemmelser om habilitet og tillit</u> skal porteføljestyrets medlemmer vurdere sin habilitet i alle beslutningssaker. Eventuell inhabilitet og håndteringen av denne skal protokollføres. Usikkerhet om inhabilitet skal diskuteres åpent i styremøtet og skal også protokollføres. Styremedlemmer som blir vurdert inhabile, skal forlate styremøtet under behandlingen av den aktuelle saken. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av styremedlemmene er habile og deltar i beslutningen.
----------------------	---

Hvorfor saken fremmes	Porteføljestyret skal avklare styremedlemmenes habilitet i beslutningssakene i møtet.
------------------------------	---

Hovedpunkter	Å fatte beslutninger innebærer å konkludere eller ta veivalg. Når porteføljestyret fatter vedtak i en beslutningssak, vil derfor vedtaket ha betydning for den videre saksgangen. Dette vedtaket kan handle om enkeltaktører, for eksempel ved tildeling av prosjektmidler, eller være et strategisk vedtak som legger føringer for fremtidige tildelinger av midler. Inhabilitet kan oppstå ved begge disse vedtakstypene. Habilitetsreglene er slik at når det på forhånd (før søknadene er kjent for porteføljestyret) er fattet vedtak om hvilken karaktergrense og/eller hvilke kriterier det er satt for støtteverdige prosjekter, kan søknader som ikke når opp til denne karaktergrensen og/eller tilfredsstillende disse kriteriene(e), avslås samlet (avslag en bloc) og med alle styremedlemmene til stede. I henhold til oppdatert prosedyre skal alle andre vedtak om avslag, betinget tildeling eller plassering på reserveliste fattes av et habilt styre. Styremedlemmer kan altså ikke være til stede i behandling av søknader de er inhabile for, selv om disse behandles som en del av en pakke (vedtas samlet/en bloc).
---------------------	---

Sak PS-INNOV 14/26

Orienteringer

U.off. § 14

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for innovasjon	Eirik Fosse	Linda K Markussen	1. IPN 2025 Innstillinger U.off. § 14 2. Porteføljestyrets rapport 2025 3. Ph.d 2026-tildelinger U.off. § 14 4. Porteføljestyrets videre arbeid
Fra			
Områdedirektør Anne Kjersti Fahlvik			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar informasjonen til orientering.

Hvorfor saken fremmes Saken fremmes for å orientere porteføljestyret om viktige og prinsipielle saker fra Styret og administrasjonen, inkl. vedtak om tildelinger som er gjort på fullmakt.

Hovedpunkter

Fra porteføljestyreleder:

- *Møtet mellom Styret og porteføljestyrelederne 3. mars*

Fra administrasjonen

- *IPN 2026-oppdatering – gis i møtet*
- *IPN 2025, tildelinger fra reserveliste.* Porteføljestyret er orientert om det administrative vedtaket, gjort på fullmakt fra styret, av den rangerte reservelisten for IPN 2025 (Sak PS-INNOV 4-26 Vedlegg 1). Det er også i 2025 tildelte IPNer som av ulike årsaker ikke kan starte sitt prosjekt, og reservelisten er nå benyttet for administrativt vedtak om tildeling til flg. prosjekter og med angitt beløp:

Nr.	P.nr	Tittel	Prosjektansvarlig	Innstilt beløp (kr)
1	361764	Gjenvalgt – Sirkulær forretningsmodell for platemøbler på kontraktmarkedet	AARSLAND MØBELFABRIKK AS	10 000 000
2	361722	Novel Generator Technology Enabling Sustainable ²¹² Pb Supply for Alpha Radioligand Therapies (TESSAR)	ARTBIO AS*	16 000 000

*Forutsetninger for tildeling er at det formelt frigis midler fra prosjekt som er i ferd med å avslutte. Vedlegg 1. U.off. § 14

- *Produktivitet i byggenæring, oppdrag fra KDD – gis i møtet*
- *Styrets årsrapport 2025 (Sak S 18/26 side 80 av 206)*
- *Porteføljestyrets rapport til Styret for 2025 - vedlegg 2*
- *Forskningsrådets totalportefølje pr mars 2026 (Sak S 16/26, side 21 av 206)*
- *Styrets revisjon av Forskningsrådets strategi fra 2024.* Eksisterende strategi beskriver de viktigste grepene Forskningsrådet gjør for å følge opp seks målområder, og prioriteringene er i en handlingsplan for administrasjonen. Utviklingstrekk som strategien pekte på, er forsterket og utviklingen er preget av større usikkerhet. Den geopolitiske situasjonen har ført til en tydeligere prioritering av sikkerhet, beredskap, og «dual use» samt økt fokus på konkurransekraft og kritiske teknologier. EUs nye rammeprogram og konkurranseevnefond kan tyde

på at Norge må forberede seg på endrede faglige prioriteringer og en endret konkurransesituasjon innenfor EU-finansieringen. Styret vil vår 2026 revidere Forskningsrådets strategi, slik at den er i tråd med behovene og den politikken som utvikler seg. Det er nødvendig å justere omtalen trender og prioriteringer, og en oppdatert strategi vil følges opp av årlige handlingsplaner med de viktigste prioriteringene, inkl. hvordan Forskningsrådet må arbeide annerledes for å imøtekomme møte et endret utfordringsbilde. Vurderingen av hva som bør prioriteres opp/ned tas inn i Forskningsrådets budsjettforslag, og det legges følgelig ikke opp til en diskusjon langs disse linjer i tilknytning til arbeidet med strategi og handlingsplan.

- *Tildelinger i EUs Materials Research and Innovation Network* har som mål å styrke Europa innenfor avanserte materialer. Forskningsrådet deltok i 2025-utlysningen med 44 mill. kroner, hvor porteføljestyret for Innovasjon deltok med 5 mill. Åtte prosjekter hvorav syv av hadde bedriftspartner er tildelt. Et prosjekt har typisk deltagere fra 3-4 land, 4-6 partnere og et budsjett på rundt 1 million euro.
- *Første 2026-tildelinger av nærings-ph.d.- og offentlig sektor-ph.d.-søknader*
 - o Nærings-ph.d.-budsjettet i 2026 er 130 mill. kroner som kan løpende tildeles 56 prosjekter, hvorav 40 med innovasjonsstyrets midler. Fem andre porteføljestyre (muliggjørende teknologier, klima og miljø, energi og transport, forsvarsevne, sikkerhet og beredskap) vil finansiere de øvrige. I hht. fullmakt er i mars vedtatt tildeling til fem nærings-ph.d.-prosjekter, hvorav fire er med innovasjonsstyrets midler.
 - o Offentlig-sektor-ph.d.-budsjettet i 2026 er 109 mill. kroner som kan løpende tildeles til 47 prosjekter, hvorav 31 med innovasjonsstyretes midler. Fire andre porteføljestyre (helse, klima og miljø, velferd og utdanning samt forsvarsevne, sikkerhet og beredskap) har også lagt inn midler til ordningen og vil finansiere de øvrige. I hht fullmakt er det administrativt i mars vedtatt tildeling av 12 offentlig sektor-ph.d.-prosjekter, inkl. på syv med innovasjonsstyrets midler, se vedlegg 3 U.off. § 14.
- *Porteføljestyrets 2026-arbeid* - vedlegg 4

Rapportering for 2025 fra porteføljestyret for innovasjon til Forskningsrådets styre

Målene porteføljestyret for innovasjon har ansvar for bygger opp under både langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, Forskningsrådets strategi og regjeringens mål for Forskningsrådet:

1. Porteføljen skal bidra til økt konkurranseevne i nytt og eksisterende næringsliv
2. Porteføljen skal styrke evnen til bærekraftig omstilling i offentlig sektor og næringsliv i hele landet
3. Ny kunnskap, kompetanse og teknologi i porteføljen skal deles, spres og tas i bruk i forskning, næringsliv og offentlig sektor

Vurdering av porteføljens måloppnåelse

Innovasjonsporteføljen omfatter bredden av Forskningsrådets innovasjonsinnsats, inkl. SkatteFUNN og EU-prosjekter. Den er sterk preget av teknologidrevet innovasjon med økende bruk av KI og av lavutslippsprosjekter. EU-andelen utgjør en stor del av porteføljen. I Forskningsrådets investeringer (SkatteFUNN og EU ikke inkl.) er det lagt økt vekt på kompetansebygging og senteretableringer innfor en rekke næringsporteføljer (energi, petro, maritim, bioressurser, KI mm). Næringslivandelen i den totale innovasjonsporteføljen er fallende. Budsjetttrimmen til IPN i innovasjonsstyret og mange porteføljestyrers kompetanse- og senterprioriteringer har medført at IPN ikke har hatt vekst på tross for ambisjonene i regjeringens strategi for næringsrettet FoU. Dette påvirker negativt FoU-innsats og omstilling i nytt og eksisterende næringsliv, og også samarbeidet med forskningsorganisasjonene. Det var kun 15 % av IPN-søknadene (til hovedarenaen industri og tjenestenæringer) som i 2024 fikk tildelingen. Dette påvirket tilsøknningen i 2025 negativt, men medførte også en høyere tildelingsandel på 30 % dette året. Fremvoksende næringer som mineraler, helse, sikkerhet og flere tjenestenæringer har betydelig potensial, men mange mangler ofte gode koblinger til forskningsorganisasjonene og har betydelige skaleringsutfordringer. Tiltak rettet mot FoU-svake næringer har gitt effekter i form av flere IPN-tildelinger til tjenestebedrifter. Tiltak for økt brukervennlighet gjennom løpende mottak og tildelinger av IPN har også hatt den ønskede og forventede effekten med korte søknadsbehandlings og høyere tildelingsgrad enn i foregående år.

Norsk forskning holder høy kvalitet, og der er store potensialer for nyskaping og kommersialisering fra forskningsinstitusjonene. Forskningsrådets utlysninger i 2025 var, pga. prisjusteringsmidler og midler fra flere porteføljestyrer, rekordstore. Tildelingene var løpende og til en stor bredde institusjoner og fagområder, med helse som det klart største. TTO-funksjonsstøtten tildelt hele 40 institusjoner bidrar til dette innsatsen. Porteføljestyrets tiltak for verdiskaping omfatter også sterkt tilsøkte ordninger som nærings- og offentlig sektor-ph.d. og SFI. Førstnevnte er positivt evaluert i 2025. Den trinnvise SFI-prosessen med krav om sterkere næringslivsforankring, offentlig sektor-samspill og en spredning tematisk og institusjonelt resulterte i åtte nye SF-er. Prisjusteringsmidler fra Styret muliggjorde en ekstraordinær satsing på større utfordringsdrevne prosjekter i offentlig sektor. 170 mill. kroner ble investert i store samarbeidsprosjekter, dog med en tildelingsandel på under 10 prosent.

For å styrke måloppnåelsen må rammene til næringslivsledet og for offentlig sektor-ledet innsats økes, og koblingen mellom erfarne og ny FoU-aktører i disse sektorene og forskningsorganisasjonene styrkes – og vekten må legges på å kunnskap i bruk. Dette kan skje gjennom budsjettvekst og gjennom føringer fra Styret til relevante porteføljestyrer. Med målrettet innsats kan innovasjonsporteføljen i enda større grad bidra til omstilling, robusthet og verdiskaping for næringsliv og samfunn. Porteføljestyret har merket seg det tydelige oppdraget fra Kunnskapsdepartementet om at Forskningsrådet skal utløse mer private FoU-investeringer, og porteføljestyret ber Styret følge opp dette vs relevante porteføljestyrer.

Porteføljestyrets aktiviteter i 2025

Oppsummerende vurdering

Porteføljestyret vurderer innsatsen i form av igangsatte og gjennomførte aktiviteter som god.

Vurderingen er basert på brukervennlighet og økt tildelingsandel for IPN, tiltak for FoU-svake, store utlysninger for nærings- og offentlig sektor-ph.d. og kommersialisering, solide prosesser og resultater i SFI- og Grønn plattform-løpene, og en ekstraordinær og sterkt oversøkt utlysning til offentlig sektor for å adressere store utfordringer i samarbeid med forskningsorganisasjoner og andre.

Utlysninger og tildelinger

Utlysningstittel	Tildelingsdato	Tildelt beløp	Antall tildelte
Innovasjonsprosjekter i næringslivet - industri og tjenestenæringer 2024-utlysningen	Tidlig 2025	250 756	19
IPN - Innovasjonsprosjekter i næringslivet - industri og tjenestenæringer 2025	Løpende	474 585	39
EUROSTAR – EU partnerskap for SMBer	03.25 og 09.25	99 996	18
SFI - Senter for forskningsdrevet innovasjon	09.12.2025	798 000	8
Grønn plattform	17.12.2025	378 959	12
TTO-funksjon - Tidligfase teknologioverføring	15.01.25	175 000	34
Verifisering - kommersialisering fra offentlig finansiert forskning	17.02.24	98 178	20
Verifisering - kommersialisering fra offentlig finansiert forskning	18.09.25	48 200	10
	09.12.25	35 000	7
Kvalifisering - kommersialisering fra off. finansiert forskning	17.06.25	35 708	10
Store utfordringer i offentlig sektor*	09.12.25	126 751	8
Nærings-ph.d.	12.03.25	69 997	32
Offentlig sektor-ph.d.	12.03.25	42 000	20
Nasjonale forskerskoler	18.03.25	16 000	1

3 mill. kroner til prosjektetablering for offentlig sektor, 2,4 mill. til arrangementsstøtte, 1,8 mill. til utenlandsstipend (1,4 mill. til næringsutvikling på Svalbard er ikke tildelt, overføres). *pluss 42,2 mill. kr fra andre porteføljestyre.

Porteføljestyret har også gitt innspill til veikart for forskningsinfrastrukturinvesteringer og hatt styreseminar om landbaserte mineraler og utviklingstrekk i næringslivsporteføljen.

Oppfølging av Forskningsrådets strategi

Porteføljestyrets mange aktiviteter i 2025 har både relevans og betydning for prioriteringene i [Forskningsrådets strategi](#) som er knyttet til forskningskvalitet, nyskaping, bærekraft, innovasjon, konkurransekraft og verdiskaping i privat og offentlig sektor. Porteføljestyret har systemansvaret for Forskningsrådets innsats for næringsliv, offentlig sektor og nyskaping og kommersialisering fra forskningsorganisasjonene, inkl. hele-landet-perspektivet innenfor disse områdene. I porteføljeplanen og investeringsplanen har porteføljestyret lagt vekt på tverrgående tiltak i strategien, blant annet nyskaping og kommersialisering, økt FoU-innsats i næringslivet, fagutvikling, internasjonalt forskningssamarbeid, samspill mellom nasjonale og internasjonale utlysninger m.m.

Forventede resultater og virkninger på sikt

Porteføljestyrets forventning er at aktivitetene som ble gjennomført i 2025 skal ytterligere forsterke kunnskap, kompetanse og som muliggjør omstilling i næringsliv og offentlig sektor, økt verdiskaping og en mer bærekraftig og trygg samfunnsutvikling. Men vekten på å ta kunnskap i bruk må økes gjennom å koble sluttbrukere i privat og offentlig sektor med forskningsaktører, også i EU.

Plan for porteføljestyrets videre arbeide

Tabellen lister saker som porteføljestyret skal behandle i kommende møter, basert på det administrasjonen per i dag er kjent med. Det vil være behov for løpende oppdatere tabellen.

Når	Hva	Saker
15.06.26	PS-INNOV 3/26 Fysisk (merk)	- Administrative vedtak av IPN 2026-søknader (O) - Administrative vedtak nærings-ph.d. 2026 (O) - Tildele verifiseringsprosjekter (B) - Investeringsplan 2027-2029 (D) - Seminar: KVASt – Vurdering av sensitivteknologier
15.-16.09.26	PS-INNOV 4/26 Fysisk	- Administrative vedtak av IPN 2026-søknader (O) - Administrative vedtak nærings-ph.d. 2026 (O) - Porteføljestatus/-analyse (D) - Investeringsplan 2027-2029 (B) - Budsjettforslag 2028 (D) - Porteføljestyrets egenevaluering for perioden (D) - Mulig revisjon av porteføljeplan (D)
10.12.26	PS-INNOV 5/26 Digitalt	- Tildelinger (B) - Administrative vedtak av IPN 2026-søknader (O) - Administrative vedtak nærings-ph.d. 2026 (O) - Føringer og porteføljekriterier i 2027-utlysninger (B) - Innretning av 2027-utlysninger (B)

B = Beslutningssak, D = Drøftingssak, O = Orienteringssak

Sak PS-INNOV 15/26

Innretting av kapasitetsløft 2026

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for Innovasjon	Eirik Fosse	Aase Hundere	

Fra
Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak

Porteføljestyret for innovasjon vedtar å lyse ut 127,3 mill. kroner til kapasitetsløftprosjekter med flg. innretting:

- Tema: søknader skal styrke regionale industrielle symbioser.
- Søker: forskningsinstitusjoner, krav om samarbeid med næringsliv.
- Prosjektstørrelse og varighet: inntil 25,5 mill. kroner/prosjekt med varighet på inntil 5 år.
- Karakterkrav: støtteverdige søknader må ha karakter ≥ 3 på alle tre vurderingskriteriene.

Porteføljekriterier: For kvalitetslike, støtteverdige søknader vil kun ett prosjekt tildeles til hver region. Ved behov for ytterligere prioritering skal det vektlegges søknader som bidrar i tematiske tilskudd til den løpende porteføljen av kapasitetsløft.

Kort bakgrunn

Ordningen kapasitetsløft, som i hovedsak er finansiert fra Kommunal- og distriktdepartementet (KDD), omfatter kompetanse- og samarbeidsinnsats for regionalt næringsliv og forskningsinstitusjoner i regionen. Den kommende utlysingen er den tredje i rekken. I alt 15 prosjekter er finansiert 2018-dd, og åtte løper til 2028. En gjennomgang av ordningen i 2024 er rapportert til KDD. Gjennomgangen viser at ordningen skaper prosjekter med solid forankring i kunnskaps- og kompetansebehovene hos regionalt næringsliv, at det bygges forskningskapasitet og høyere gradsstudier samt videre- og etterutdanningstilbud med relevans for næringslivet. Kravet om forankring i fylkeskommunale planer har gitt prosjektene stor regional synlighet og ringvirkninger. På basis av dette er det avklart med departementet at en ny utlysning kan igangsettes i 2026, og tildeles i 2027.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Porteføljestyret skal i saken vedta innretning av kapasitetsløftutlysningen i 2026 for tildeling av 127,3 mill kroner mill. kroner til nye kapasitetsløftprosjekter i 2027.

Hovedpunkter

Tidligere krav og føringer

Kapasitetsløft er den eneste ordningen i Forskningsrådet der regionalt samarbeid vektlegges. Prosjektene skal bidra til økt regional verdiskaping og omstilling, og at forsknings- og utdanningsinstitusjoner blir mer relevante samarbeidspartnere for regionens næringsaktører. Et viktig særtrekk ved ordningen er at det skal utvikles studietilbud og videre- og etterutdanning ihht. det regionale næringslivets behov.

Det har tidligere også vært et krav om at prosjektene har strategisk forankring i fylkeskommunale planer og strategier. Det har også vært krav om samlet medfinansiering fra forskningsinstitusjoner og næringsliv på minimum 30 prosent av samlede prosjektkostnader.

2026-utlysningen

Tematikk:

- Utlysningen i 2026 vil ha et betydelig lavere budsjett enn de to tidligere utlysningene. Administrasjonen anbefaler derfor at utlysningen endres fra å være tematisk åpen til nå å rettes inn mot en konkret utfordring. Anbefalingen er basert på et samarbeid mellom fylkeskommunene, KS og virkemiddelapparatet (Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Siva) innenfor sirkulær økonomi, og mer konkret industrielle regionale symbioser. Samarbeidets mål er å bidra til reduksjon av klimagassutslipp og grønn omstilling i kretsløp og industrielle symbioser der færrest mulige ressurser går tapt.
- De regionale aktørene, primært på fylkesnivå, har over tid gitt innhold og retning til sitt arbeide med industrielle symbioser, med gode samarbeidsstrukturer og læring mellom fylkene. Kapasitetsløftutlysningen kan støtte opp om dette, og ved det også blir bedre kobling til utdannings- og forskningsinstitusjonene. Administrasjonens anbefaling om en utfordringsrettet utlysning er basert på innspill fra og dialoger med KS, fylkeskommunene og KDD. En slik innretting vil også være av betydning for å koble hele-landet-perspektivet og det nasjonale samfunnsoppdraget Sirkulær økonomi, der sekretariatet er lagt til Forskningsrådet.

Hvem kan søke og hvem må delta:

- Forskningsorganisasjoner må være søker. Det må være med samarbeidspartnere fra næringsliv, og i tillegg kan det være med samarbeidspartnere fra andre forskningsorganisasjoner og fra offentlig sektor.

Prosjektstørrelse og -lengde og medfinansiering.

- Det anbefales et reduserer budsjettet pr. prosjekt til inntil 25,5 mill. kroner og kortere prosjektperiode, seks til fem år, for å få finansiert minimum fem prosjekter.

Et krav om medfinansiering på 30 prosent har i tidligere utlysninger vært definert som summen av medfinansiering fra forskningsinstitusjoner og næringsliv. Forskningsrådet har i stor grad gått bort i fra krav om medfinansiering fra forskningsinstitusjoner. Utlysningen er å betrakte som samarbeidsprosjekt der bedrifter kan få finansiert deler av sine aktiviteter. Administrasjonen foreslår at minimum 15 prosent av prosjektets samlede kostnader skal være budsjettet hos næringslivspartnerne.

Prosjektene skal omfatte:

- Aktivitet som gir næringslivet bedre tilgang til relevant forskning og forskningskompetanse hos forskningsinstitusjon i regionen, arbeidskraft utdannet ved regionale utdanningsinstitusjoner, og etter- og videreutdannings tilbud for egne ansatte
- Styrke forskningssamarbeidet mellom forsknings- og utdanningsmiljøene og næringslivet i regionen.
- Økt forskningskapasitet i forskningsinstitusjonene med relevans for regionalt næringsliv
- Vise hvordan utnytte ressurser mer effektivt og utnytte effekt av stedsbestemt samarbeid og redusere utslipp og avfall
- Skape nye verdier ved samarbeid mellom bedrifter

- Styrke konkurransekraft i et grønt marked og grønn industriutvikling

Søknadene må vise og beskrive hvordan de er forankret i regionale behov og fylkeskommunale strategier.

Prosedyre og kriterier

Søknadene skal ekspertvurderes i hht. standard prosedyrer i Forskningsrådets nye system for søknadsbehandling og med karakterskalaen 0-5. Dette betyr at hvordan søknaden oppfyller utlysningens formål, føringer og krav reflekteres i karakterene oppnådd på de tre vurderingskriteriene forskning og innovasjon, effekter og virkninger, samt gjennomføring.

For å være støtteverdig foreslås at søknader må ha karakter ≥ 3 tre på alle vurderingskriteriene.

Administrasjonen foreslår følgende porteføljekriterier:

- Regional fordeling:
 - o For kvalitetslike, støtteverdige søknader vil det gis prioritet til kun ett prosjekt pr. region (forstått som det geografiske området hvor det aktuelle næringslivet er lokalisert, ikke nødvendigvis fylkesgrenser)
 - o For ev. ytterligere behov for prioritering skal det vektlegges søknader som bidrar i tematiske tilskudd til den løpende porteføljen av kapasitetsløft.

Forberedelse / prosess

Administrasjonen har utviklet saken. Det har vært dialog med KDD om innretning av utlysningen i tråd med departementets tildelingsbrev for 2026.

Videre saksgang

Administrasjonen ferdigstiller utlysningen i hht til vedtatt innretning av utlysningen.

Sak PS-INNOV 16/26

Innretting av utlysning om innovative offentlige anskaffelser i 2026

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for Innovasjon	Ole Johan Borge	Tine Thorbjørnsen	

Fra

Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak

Porteføljestyret for innovasjon vedtar flg. for utlysningen av 130 mill kroner til innovative offentlige anskaffelser (IOA) i 2026:

- obligatoriske forprosjekter, inntil 9 mill. kroner, og 300.000 kroner per prosjekt
- hovedprosjekter, totalt 118 mill. kroner, og 1-15 mill. kroner pr prosjekt
- kompensasjon til LUP og DFØ for veiledning av prosjektene på inntil 1,3 mill. kroner til hver
- søkerne er offentlige aktører
- det kan søkes om prosjekter rettet mot utfordringer i alle sektorer og som skal løse vesentlige utfordringer i offentlig sektor med et betydelig gevinstpotensial
- minimum 25 prosent egenfinansiering av prosjekteier og andre offentlige samarbeidspartnere i hovedprosjektene
- hovedprosjekter må ha karakter ≥ 5 for å være støtteverdige (skala 1-7)
- samlet sett skal prosjektene som tildeles dekke en bredde av tema og utfordringer, og også dekke de to IOA-metodene førkommersielle anskaffelser og innovasjonspartnerskap.

Kort bakgrunn

Det offentlige gjorde innkjøp for 835 mrd. kroner i 2025, og det er betydelige innovasjons- og forretningsmuligheter ved bruk av den offentlige innkjøpsmakten. Innovative offentlig anskaffelser (IOA) er et kraftfullt virkemiddel for å oppnå dette.

Offentlig sektor møter krevende utfordringer som øker presset på offentlige tjenester. Mange statlige virksomheter og kommuner opplever i tillegg knapphet på kompetanse og kapasitet. Skal offentlig sektor lykkes med å levere gode tjenester innenfor strammere rammer, må nye løsninger tas i bruk raskere, og samspillet mellom offentlig sektor, forskning og næringsliv styrkes. Dersom en større andel av de offentlige anskaffelsene brukes til å etterspørre nye løsninger, vil det både bidra til en mer forskningsbasert modernisering av offentlig sektor og stimulere til utvikling i næringslivet. Offentlig etterspørsel har potensial til å skape et viktig hjemmemarked for norske bedrifter, og legge grunnlaget for innovasjon, skalering og eksport.

DFØ har nylig kartlagt at ca. 15 prosent av offentlige innkjøp åpner for dialog med markedet, men bare en svært liten del av innkjøpene gjennomføres som IOA. IOA oppleves som mer risikofylte enn tradisjonelle innkjøp og mange vegrer seg for å gå utenfor etablerte løsninger. Kombinert med en frykt for å gjøre feil og mangel på kompetanse gjør dette at det blir krevende å benytte seg av anskaffelsesformer som er lite kjent for offentlige innkjøpere. Resultatet er at svært få IOA er gjennomført uten risikoavlastning, selv om erfaringene er meget positive når det er brukt.

Økt bruk av IOA er et tiltak i porteføljepplanen til innovasjon, og Styret har for 2026 brukt sitt handlingsrom til å følge opp tiltaket. Initiativet er videre forsterket med midler fra andre porteføljestyre. Administrasjonen har startet planleggingen av å bruke metodene for IOA som er FoU-relevante, og samarbeider med Nasjonalt Leverandørutviklingsprogram (LUP)

og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). DFØ og LUP har kompetanse til å støtte søkerne til å gjennomføre denne type prosjekter.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Porteføljestyret skal vedta innretningen på utlysning på inntil 130 mill kroner av forprosjekter og hovedprosjekter for innovative offentlige anskaffelser i 2026.

Hovedpunkter**Ulike, regulerte metoder for IOA**

Metoder for IOA er regulert i Lov om offentlige anskaffelser og Forskrift om offentlige anskaffelser. I samarbeid med LUP og DFØ er det identifisert to metoder, før-kommersielle anskaffelser (FKA) og innovasjonspartnerskap (IP), som begge kan inneholde FoU.

To-trinns prosess

De to metodene for IOA har ulike egenskaper og anvendelsesområder. For at prosjektene skal finne egnet metode foreslår administrasjonen obligatoriske forprosjekter. I forprosjektene skal det undersøkes om en gitt metode for IOA er riktig fremgangsmåte for å løse den aktuelle utfordringen, hvordan utfordringen bør løses og den økonomiske rammen på et ev. påfølgende hovedprosjekt.

Etter gjennomført forprosjekt kan det søkes om hovedprosjekt. I søknaden om hovedprosjekt skal valgte metode og prosedyren beskrives, iht. til LUP og DFØ sine prosedyrebeskrivelser. I hovedprosjektet skal næringsliv inngå, og avhengig av IOA-metode, bidra til å utvikle ønsket produkt/tjeneste. Når søker bruker de regulerte metodene for IOA ytes det ikke statsstøtte, selv om en betydelig andel av midlene vil kunne tilfalle bedriftene som utviklingsmidler.

Bistand av LUP og DFØ

Kompetasemangel om IOA er reell, og Forskningsrådet vil derfor for denne utlysningen samarbeide med LUP og DFØ, som direkte vil bistå prosjektene. Dette vil trygge prosjekteier i at prosjektet følger beste praksis mht. behovskartlegging og markedsdialog (LUP), sikre valg av IOA-metode (LUP/DFØ) og sikre etterlevelse av den lov-/forskriftsregulerte IOA-metoden (DFØ).

Det er juridisk avklart og støttet at en andel av budsjettet, og inntil 1,3 mill. kroner, kan brukes for å kompensere hhv. LUP og DFØ for deres veiledning av de konkrete prosjektene.

Budsjett

Det er totalt tilgjengelig inntil 130 mill. kroner for utlysningen. Porteføljestyrene for helse og for demokrati, sikkerhet og beredskap bidrar med hhv. 21,6 mill. kroner og 5 mill. kroner som er øremerket prosjekter innen deres ansvarsområder.

Administrasjonen anbefaler en fordeling av budsjettet med inntil 9 mill. kroner til forprosjekter og 118 mill. til hovedprosjekter.

Forprosjekter

Hvem kan søke: Offentlige aktører.

Støtte og tid: Inntil 300 000 kr for inntil 6 mnd.

Vurderingsform: Administrativ, og med løpende tildeling.

Hva kan det søkes om: Behovskartlegging og en innledende markedsdialog for å sikre interesse fra næringslivet. Prosjekter som kan løse vesentlige utfordringer i offentlig sektor sammen med flere aktører for å øke sannsynligheten for rask og betydelige skalering/utbredelse om prosjektet er vellykket. Søker må dokumentere bekreftelse av administrativ leder samt deltakelse i prosjektet av leder ansvarlig for anskaffelser.

Annet: LUP og ev. DFØ vil veilede forprosjektene. Ved avslutning av forprosjekt vil LUP ev. DFØ gi en anbefaling om videre prosess inkludert valg av IOA-metode.

Hovedprosjekter

Hvem kan søke: Offentlige aktører som har gjennomført forprosjekt med anbefaling fra LUP og/eller DFØ om at en av de aktuelle IOA-metodene er egnet for den aktuelle problemstillingen.

Støtte og tid: 1-15 mill. kroner pr. prosjekt, og for en periode på 1-4 år.

Krav til egenfinansiering: Minimum 25 prosent av kostnadene til prosjekteier og offentlige samarbeidspartnere må være egenfinansiering.

Hva kan det søkes om: Dekning av kostnader for aktiviteter som er regulert i lov-/forskrift for valgte IOA-metode for prosjekter som adresserer vesentlige utfordringer i offentlig sektor med et betydelig gevinstpotensial, kan gi næringslivet tilgang til et betydelig marked nasjonalt og gjerne internasjonalt. Prosjektene bør inkludere flere offentlige aktører for økt sannsynlighet for rask og betydelige skalering/utbredelse, og må inkludere forsknings- og innovasjonsaktiviteter.

Vurderingsform: Ekspertpanel vil vurdere søknadene mht. forskning og innovasjon, virkninger og effekter, og gjennomføring med karakterskala 1-7, med 7 som beste karakter. Prosjekter må ha karakter ≥ 5 for å være støtteverdige.

Porteføljehensyn:

- den samlede porteføljen av hovedprosjekter skal ha en tematisk bredde på tvers av sektorer/tjenesteområder i offentlig sektor og valg av IOA-metode.
- støtteverdige prosjekter som har samarbeid med forskningsinstitusjoner, vil gis prioritet

Det vil være løpende mottak og søknadsbehandling, og løpende administrativ tildeling forprosjekter. Administrasjonen vil legge frem forslag om vedtak om hovedprosjekter for porteføljestyret iht. angitt prosedyre og porteføljekriterier.

Forberedelse / prosess

Administrasjonen har utviklet saken i dialog med LUP, DFØ og ekstern juridisk ekspertise.

Videre saksgang

Administrasjonen vil ferdigstille utlysningen som vil offentliggjøres så snart som mulig og trolig ila. mars.

Sak PS-INNOV 17/26

Seminar: Sentre for forskningsdrevet innovasjon; erfaringer og videreutvikling

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for Innovasjon	Eirik Fosse	Aase Hundere	

Fra
Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

DRØFTINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret for innovasjon ber administrasjonen ta med innspill og kommentarer som fremkom under seminaret i det videre arbeidet med Sentre for forskningsdrevet innovasjon.

Kort bakgrunn Porteføljestyret har i 2024-2025 vedtatt innretting og tildelinger for Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) (sakene 14/24, 29/24 og 75/25). Det er den femte i rekken av SFI-tildelinger. Ordningen ble evaluert i 2019 med positivt resultat, men det ble påpekt at innovasjonsresultater og internasjonalt samarbeid måtte vektlegges fremover. Porteføljestyret er også kjent med midtveisgjennomgangen av de SFIene som nå er i sin siste fase. Forskningen i SFI-ene er generelt på et høyt nivå og det er godt samarbeid med næringslivet og andre brukerpartnere, men det er stor variasjon i hvilken grad sentrene kan vise til oppnådde innovasjoner. Det ble påpekt at både Forskningsrådets og det enkelte senter sine KPIer for å måle innovasjon bør forbedres for å bedre fange sentrenes innovative aktiviteter og resultater. Dette er av de mest fremtredende funnene som nå følges opp av administrasjonen.

I hht. til forventet plan skal porteføljestyret vedta innsetting for en ny SFI-utlysning i 2027.

Hvorfor saken fremmes Porteføljestyret skal i seminaret få fremlagt og diskutert erfaringer med SFI, og sentrale utviklingstrekk av mulig betydning for det videre arbeidet med SFI-ordningen.

Hovedpunkter SFI-ordningen er del av Forskningsrådets voksende senterportefølje. På samme måte som SFF (Sentre for fremragende forskning) og FME (Forskningssentre for miljøvennlig energi) er SFI tildelt flere ganger, og generelt har ordningene vist seg viktige for å heve kvalitet og kapasitet i norske forskningsinstitusjoner, for forskerutdanning, og også bidratt til samarbeid mellom aktører, og til internasjonalt samarbeid. Sentre gis langsiktig og relativt solid finansiering, og sentra har vist seg å bli gravitasjonspunkt for ytterligere nasjonal og EU-finansiering slik at det enkelte senter har et budsjett som er flere ganger større enn støtten gjennom selve senterordningen. Dette har hatt stor betydning for domener, fagmiljø og forskningsinstitusjoner. De positive erfaringene har medført at Styret over år har ønsket flere sentre, og det er nå operative sentre for klinisk behandling, petroleum, KI, kvanteteknologi, transport mm.

Utviklingen med en rekke domene- og sektorspesifikke sentre, erfaringene fra siste SFI-prosess, behovene for konkurransekraft, og styringssignalene om økt privat finansiering danner viktig bakteppe for neste SFI-utlysning. Til tross for det økende sentertilbudet er tilsøkningen til den åpne, ikke-tematiske SFI-ordningen svært stor, noe som fører til lav tildelingsandel og med stor ressursbruk. Den siste SFI-prosessen la opp til å unngå overlapp med andre sentre og gav rom for institusjonsspredning.

Tilgjengelige midler til kommende utlysning er ikke antatt å øke, og porteføljestyret bør diskutere ev. endringer for å videreutvikle ordningen. En rekke forhold er påpekt og diskutert av relevans for en videreutvikling av SFI; antall og størrelse på senter,

tematiske/utfordringsdrevet snarere enn en åpen utlysning, mer næringslivsdrevet og økte krav til privat finansiering, nærings-ph.d-bruk i ordningen, tydeligere KPIer og innovasjonsindikatorer mm.

Administrasjonen vil i seminaret gi et oppspill til porteføljestyrets første drøfting om videreutviklingen av SFI.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet sak basert på dialog med porteføljestyrets leder

Videre saksgang

Administrasjonen tar med innspill og kommentarer som kom frem under seminaret i det videre arbeidet med SFI og andre relevante ordninger. Det legges opp til en ytterligere drøftingssak i porteføljestyret før vedtakssaken om neste SFI-utlysning fremmes.

Sak PS-INNOV 18/26

Seminar: Kvanteteknologi

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for Innovasjon			
Fra			
Områdedirektør Anne Kjersti Fahlvik			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret for innovasjon tar orienteringen om kvanteteknologi til etterretning og ber administrasjonen ta med innspill fra styret i det videre arbeidet.

Kort bakgrunn	Kvanteteknologi har fått økt oppmerksomhet som forskningsfelt og for teknologiens disrupsjons- og innovasjonspotensial. Kvantedatamaskiner, kvantekommunikasjon, kvantesensorer og kvantematerialer vil kunne øke sikkerhet, hastighet, presisjon, effekter mm innenfor sektorer som forsvar, energi, telekommunikasjon, logistikk, finans, helse mm. Kvanteteknologi ansees som en kritisk og geostrategisk teknologi, og med betydning for regioner og lands suverenitet. Teknologiområdet er også løftet frem i langtidsplanen for forskning fra 2023 og i en rekke nyere plan- og policydokumenter. Det er behov for å koble grunnforskning og sluttbrukere på feltet, i Norge som i andre land. Forskningsrådet har flere analyse- og investeringsoppgaver på feltet, og det norske kvanteøkosystemet er i utvikling.
----------------------	--

Hvorfor saken fremmes	Porteføljestyret vil i seminaret få en presentasjon om kvanteteknologi som sådan fra styrets leder, og administrasjonen vil orientere om oppdrag og utviklingstrekk i de norske og nordiske kvantemiljøene.
------------------------------	---

Hovedpunkter	Kort om Forskningsrådets oppdrag og aktiviteter pr mars 2026: - <i>Investering:</i> Årlig vekst på 70 mill. kroner fom 2025 til kvanteteknologi fra Kunnskaps- og Forsvarsdepartementene ble lagt til porteføljestyret for muliggjørende teknologier som i 2025 gjorde flg. investeringer - o <u>43 mill. kroner til satsing på kvanteteknologi</u> - o <u>244 mill. kroner til fire forskningssentre for kvanteteknologi</u> - <i>Investering:</i> I tillegg er det varslet 750 mill. kroner til satsingen «kvantespranget» hvorav 150 mill. skal investeres i 2025 fra muliggjørende teknologistyre i hht flg. bestilling fra Kunnskapsdepartementet: «<i>Satsingen skal utløse privat finansiering og det legges derfor til grunn krav om medfinansiering.</i>» De resterende 600 mill. vil investeres de neste fire årene, og det er forventet at den kommende strategien (se under) vil gi føringer her. - <i>Rådgiving:</i> Oppdrag om å lede, og i samarbeid med Innovasjon Norge og Norsk sikkerhetsmyndighet/NSM, utarbeide et <u>kunnskapsgrunnlag</u> for regjeringens kommende nasjonale kvanteteknologistrategi som er forventet høsten 2026. - <i>Nettverk og møteplasser:</i> Forskningsrådet deltar nå på en rekke arrangementer med norske og nordiske aktører, dvs. departementer, forskningsinstitusjoner, næringsorganisasjoner, stiftelser og enkeltbedrifter for å få innspill og ha dialog om innretting av «kvantespranget».
---------------------	--